

A Fővárosi Ítélettábla a Szűcs Péter Ügyvédi Iroda (fél címe 4, ügyintéző: dr. Szűcs Péter ügyvéd) által képviselt I.rendű felperes neve (I.rendű felperes címe) I. rendű, II.rendű felperes neve (uo.) II. rendű és kiskorú III.rendű felperes neve (uo.) III. rendű felpereseknek - a Honvédelmi Minisztérium Igazgatási és Jogi Képviseleti Főosztály (fél címe 2, ügyintéző: dr. Nagy Judit jogtanácsos) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen kártérítés iránt indított perében - amely perbe a Dr. Sarkadi Julianna Ügyvédi Iroda (fél címe 3, ügyintéző: dr. Sarkadi Julianna ügyvéd) által képviselt Alperesi beavatkozó (fél címe 1) az alperes pernyertessége érdekében beavatkozott - a Fővárosi Törvényszék 2015. november 26.napján kelt 5.P.23.600/2011/58. számú - 61. sorszám alatt kijavított - ítélete ellen az I-III. rendű felperesek részéről 60. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés, valamint az alperes részéről Pf/4. sorszám alatt előterjesztett csatlakozó fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítélettábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja, és az I. rendű felperest megillető nem vagyoni kártérítés összegét - a kamatfizetési kötelezettség változatlanul hagyása mellett - 3.000.000 (Hárommillió) forintra felemeli.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy - 15 napon belül - fizessen meg együttesen az I-III. rendű felpereseknek 10.000 (Tízezer) forint plusz áfa összegű fellebbezési eljárási költséget.

A le nem rótt 277.200 (Kettőszázhetvenhétezer-kettőszáz) forint fellebbezési eljárási illetéket és a csatlakozó fellebbezés 72.000 (Hetvenkettőezer) forint illetékét az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az I-II. rendű felperesek házastársak, gyermekük a III. rendű felperes. Az I. rendű felperest napok óta tartó alhasi fájdalom miatt 2010. június 10. napján mentő szállította az alperesi gyógyintézmény Szülészeti-nőgyógyászati Osztályára. Innen június 15-én került át az Általános Sebészeti Osztályra, ahol másnap hajnalban életmentő műtétet végeztek

perforált, tályogképződéssel szövődött heveny féregnyúlvány gyulladás miatt. Az I. rendű felperest július 3. napján bocsátották otthonába jó általános állapotban, reakciómentesen gyógyuló sebbel. Ezt követően rendszeresen kötözésre járt. 2010. július 16-án újabb műtetre, hasüregi oncotomiára került sor, a kialakult 3 tályogüregből a gennyet eltávolították. 2010. július 28-án bocsátották otthonába.

Az I. rendű felperesen 5 hónapos korában hasi műtétet végeztek, ér eredetű daganatot távolítottak el. Gyermekeit császármetszéssel hozta világra; a gyermek fogyatékosága (Down-szindróma) miatt a káresemény idején folyamatosan ápolási díjban részesült. A káreseménnyel érintett műtétet megelőzően a háztartásban felmerült munkák döntő többségét az I. rendű felperes végezte. Jelenleg a mosást és a főzést tudja ellátni, nehezebb tárgyak emelése nehezebbre esik, segítségre szorul a bevásárlásban, függöny felrakásában, porszívózásban. A műtéti hegvonall felső harmadában tágult sérvkapu tapintható, melynek spontán szűkülése nem várható; súlygyarapodás, terhesség valódi sérv kialakulását okozhatja. Közérzete gyakran rossz, puffad, hányingere van, gyakran feszül a hasfala.

A kórházból hazatérte után az I. rendű felperes az öltözködésben, zuhanyozásban segítségre szorult, a férje és az édesanyja ápolta, gondozta egy hónapi időtartamban. Két hónap időtartamban háztartási munkát nem tudott végezni, gyermekét, az állandó felügyeletet, foglalkozást, ellenőrzést igénylő III. rendű felperest nem tudta ellátni. A tömegközlekedési eszközöket a kórházból hazatérése után egy hónapig nem tudta használni. Az I-II. rendű felperesek a műtétet megelőzően foglalkoztak az újabb gyermek vállalásával a gondolatával. Az I. rendű felperes hasfala terhesség kihordására alkalmas, a szülés császármetszéssel történhet. Terhesség esetén 5% esély van hasi sérv kialakulására. Az I. rendű felperesnél 15%-os munkaképesség csökkenés alakult ki.

Az I. rendű felperesnél pszichés károsodás nem alakult ki, negatív önképe nincs, de hasfalának durva hegesedése miatt fizikailag csökkentebbnek érzi magát. A tömegközlekedési eszközöket kerüli. A káreseményt követően zárkózottabbá vált, baráti kapcsolatai megszakadtak.

A II. rendű felperesnél felesége egészségkárosodása pszichés megbetegedést nem okozott. Szexuális életükben nem következett be jelentős változás. A felsőfokú tanulmányait az I. rendű felperes megbetegedése után kezdte meg, és sikeresen be is fejezte. Az I. rendű felperes betegsége idején bokája sérült, emiatt taxival oldotta meg a kórházi látogatást.

A III. rendű felperes negatívan élte meg azt az időszakot, amikor édesanyja nem volt vele, nem tudott vele megfelelően foglalkozni.

Az elsőfokú bíróság közbenső ítéletével megállapította az alperes teljes kártérítési felelősségét az I. rendű felperesen 2010. június 16-án elvégzett műtéttel kapcsolatban az I. rendű felperesnél kialakult egészségkárosodás miatt az I-III. rendű felpereseket ért károkért. A Fővárosi Ítéltábla a 7.Pf.21.277/2013/6. számú közbenső ítéletével az alperes kártérítő felelősségét az I. rendű felperesnek a 2010. június 10.

napjától június 16. napjáig végzett műtétig tartó késedelmes alperesi ellátásával összefüggésben az I-III. rendű felpereseknek okozott károkért állapította meg. A Kúria Pfv.III.20.990/2014/6. számú közbenső ítéletével a jogerős közbenső ítéletet hatályában fenntartotta. Kiemelte, hogy az akut hasi kórképekre irányadó protokoll betartása esetén korábban felismerhető lett volna az I. rendű felperes vakbélgyulladás, és az adekvát terápia korábbi megkezdésével elkerülhető lett volna, hogy az I. rendű felperes életveszélyes állapotba kerüljön.

A károk megtérítése iránt folytatódó eljárásban az I-III. rendű felperesek nem vagyoni és vagyoni káruk megtérítését kérték. vagyoni kárigényüket az I-II. rendű felperesek ápolás-gondozás, háztartási kisegítő, gyermekfelügyelet ellátása, kórházi látogatás többletköltsége, közlekedési többletköltség, a III. rendű felperes ellátása címen terjesztették elő.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult, mert azok eltúlzottak, illetve azt nem bizonyították.

A beavatkozó a nem vagyoni kárigényt eltúlzottnak ítélte, és vitatta a vagyoni kárigényeket is.

Az elsőfokú bíróság kijavított ítéletével az alperest az I. rendű felperes részére 2.000.000 forint, a II. rendű felperes részére 1.000.000 forint, míg a III. rendű felperes részére 600.000 forint és ezen összegek után 2010. június 10. napjától járó kamatok megfizetésére kötelezte. Az alperest az I-II. rendű felperesek részére egyetemlegesen 1.481.678 forint és kamatai, valamint 2015. november 15-től kezdődően havi 14.211 forint járadék megfizetésére kötelezte. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Rendelkezése szerint a felek felmerült költségeiket maguk viselik. Rendelkezett a lejárt járadék és kamatai, valamint a folyamatos járadék előzetes végrehajthatóságáról, valamint a kereseti illeték és szakértői költség viseléséről is.

Az elsőfokú bíróság ápolás-gondozás többletköltsége címen a minimálbér alapulvételével összesen 91.368 forint megfizetésére kötelezte az alperest. Háztartási kisegítés címen összesen 130.707 forintot ítelt meg 2010. június 15-től kezdődően, majd 2010. október 1-jétől havi 5.000 forint járadékot. Gyermekfelügyelet ellátása címen 242.032 forint, míg kórházi látogatás többletköltségeként 167.400 forint és 31.000 forint megfizetésére kötelezte az alperest. Az élelemfeljavítás költsége és közlekedési többletköltség címen előterjesztett igényt elutasította. Gyermekellátás címen 491.641 forint lejárt összeg, valamint 9.211 forint folyamatos járadék megfizetésére kötelezte az alperest. A nem vagyoni kártérítés mértékét mérlegeléssel, a káresetkori ár- és értékviszonyok alapján határozta meg.

A felperesek fellebbezésükben a nem vagyoni kártérítés tőkeösszegét az I. rendű felperes tekintetében 4.000.000 forintra, a II. rendű felperes tekintetében 2.000.000 forintra, míg a III. rendű felperes tekintetében 1.000.000 forintra kérte felemelni. Az I-II. rendű felperesek egyetemlegesen háztartási kisegítés címen 2010. június 15. és 2015. november 13. közötti időszakra 704.879 forint és kamatai, továbbá a

jövőre nézve havi 10.389 forint járadék megfizetését és az alperes másodfokú perköltség fizetésére kötelezését kérték.

Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének nem tett eleget, a bizonyítékokat nem kellő súllyal értékelte, illetőleg számos tényállásbeli elemet nem vett figyelembe. Az elsőfokú bíróság nem értékelte kellőképpen az I. rendű felperesnél rendszeresen fellépő diszkomfort érzést, émelygést, haspuffadást, székrekedést, hasmenést. Mindezek az I. rendű felperes közösségben való megjelenését, az intim együttléteit rendkívül hátrányosan befolyásolják. Az I. rendű felperesnél erőltetéskor, hajolástól fájdalomérzet jelentkezik. Így köhögéstől, zötykölődésre, 2-3 éve orgazmus következtében, hasonfekvéskor fájdalom jelentkezik. Az I-II. rendű felperesek, bár szerettek volna beteg gyermekük mellett még egy egészséges gyermeket, az újabb terhességet a számos kockázat miatt nem merik felvállalni. Az I. rendű felperes a hasán lévő 12 és 23 cm-es másodlagosan gyógyult hegvonallal, kitüremkedő köldökgyűrű miatt szűk szabású, feszülő ruházatot nem hord, strandon sem vesz fel fürdőruhát, férje előtt is szégyelli a nagy hegeket. Az I. rendű felperes zárkózottabbá vált, kerüli a társaságot, a baráti kör, a tágabb családi találkozások, programok lecsökkentek. Barátnői társaságában is kellemetlenül érzi magát, ha női dolgok kerülnek szóba. Mint háziasszony és nő kevesebbnek érzi magát. A férjével való szexuális együttlétek évekre megszűntek. A mozgás hiánya kihat a közérzetére és a súlyára, amit nehezen él meg. A tágult sérvkapu, ami miatt könnyebben alakul ki sérv, az élet minden területén fokozott óvatosságra inti az I. rendű felperest, és közvetetten az egész családot. A tömegközlekedés kerülése az elmeorvosszakértő álláspontja szerint igazolható. Mivel a közlekedési többletköltség megtérítése iránti igényt az elsőfokú bíróság elutasította, az I. rendű felperes a nem vagyoni kártérítés keretén belül kérte értékelni, hogy kerüli a tömegközlekedést, a hosszabb autóutakat, hegyes-dombos kirándulóhelyeket, a strandot, továbbá, hogy megszűnt az étterembe járás.

A II. rendű felperes kérte annak értékelését, hogy a felesége életéért kellett aggódni, emiatti rendkívüli félelemérzést élt át, melyet soha nem fog elfelejteni. Feleségének csökkent énképe a női mivoltára is kihat az élet minden területén. A II. rendű felperes nehezen viseli, hogy a felesége a látványos műtėti hegek miatt takargatja magát előtte. Nehezen élte meg, hogy felesége gennyes, műtėti sebeit kellett kezelnie. Álláspontja szerint megfelelően értékelni kell, hogy a szexuális együttlétek évekre megszűntek a házaspár között, mert az I. rendű felperesnek fájdalmat okozott a nemi aktus tetőpontja, az orgazmus. A társas kapcsolatok beszűkülése a II. rendű felperesre is kihatással van. Ugyanígy befolyásolja a II. rendű felperes életét, hogy a hosszabb autóutakat a felesége állapota miatt kerülni kell, illetve hegyes-dombos kirándulóhelyeken nem lehet részt venni kiránduláson. Megszűnt az étterembe járás, kerülnek a strandot. A felperesi család szabadidő eltöltése megváltozott, a programok lehetősége beszűkült. Kihat a II. rendű felperesre, hogy míg korábban az I. rendű felperes az ügyeket egyedül intézte, most mindenhova személygépjárművel kell szállítania a feleségét. A II. rendű felperes hónapokig munka mellett látta el a háztartási feladatokat, illetőleg a mai napig besegít a nehezebb háztartási munkákba, melyeket korábban az I. rendű felperes látott el háztartásbeliként egyedül. Hónapokig a munka mellett ellátta a III. rendű

felperes felügyeletét az I. rendű felperes édesanyja segítségével. A mai napig kisebb mértékben be kell segíteni a III. rendű felperes ellátásába. A II. rendű felperesnek végig kellett néznie felesége szenvedéseit. Az ő életére is kihat, hogy újabb gyermek vállalását a kockázatok miatt elvetették.

A III. rendű felperes tekintetében értékelni kell, hogy édesanyja életéért aggódik, a mai napig aggodalom fogja el, ha édesanyjának fáj valamije, mert attól retteg, hogy megint elhagyja. Másfél hónapon keresztül nem láthatta az édesanyját. Az I. rendű felperes nem tudja osztálykirándulásra kísérni a III. rendű felperest, a hosszú buszos utazások miatt, emiatt a III. rendű felperes sem mehet osztálykirándulásra. A III. rendű felperesnek nem lehet kistestvére, mert a veszélyek miatt a felperesi szülők nem merik vállalni az újabb gyermek születését. Az I. rendű felperes nem tudja emelgetni a III. rendű felperest, ezért a fürdetésnél mindig meg kell várni a II. rendű felperest. A III. rendű felperes csak óvatosan bújhat oda az édesanyjához, nehogy fájdalmat okozzon a hasánál. Megszűntek a családi strandolások.

Az I-II. rendű felperések fellebbezésében foglaltak szerint az elsőfokú bíróság a háztartási többlethumán erő-ráfordítás ellenértékének a meghatározásánál a Pp. 206. § (3) bekezdésére nem hivatkozott, ezáltal a Pp. 221. § (1) bekezdésében foglaltakat megsértette. Rámutattak, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított havi 5.000 forint havi 8,278 órát jelent, ami heti 1,925 órát tesz ki, 604 forintos, a nehéz fizikai munkák tekintetében megállapított órabérre figyelemmel. Álláspontja szerint a nehéz fizikai munkát igénylő feladatok ennél több időt vesznek igénybe. A heti takarítás minimálisan 120 perc, a bevásárlás minimálisan 60 perc, a mosás heti 2 alkalommal minimálisan 25 perc, azaz 50 perc, a nagytakarítás havi 1 alkalommal minimálisan 180 perc, azaz heti 42 perc. E szerint tehát heti 272 perc azaz napi 4,53 óra az aminek a megtérítésére a felperések igényt tarthatnak. Ezért a leszállított igényként megjelölt heti 4 óra kíséret nem eltúlzott. Ennek megfelelően kérte a kártérítés felemelését.

Az alperes csatlakozó fellebbezést terjesztett elő, és azt pontosítva az elsőfokú bíróság által megállapított nem vagyoni kártérítések összegét - a bírói gyakorlatra és a 2016-ban fennálló ár- és értékviszonyokra figyelemmel - a megállapított összeg 50%-ára kérte mérsékelni kamatfizetési kötelezettség nélkül. Másodfokú perköltség megfizetését is igényelte. Álláspontja szerint az alperes felelőssége csak a késedelem miatt áll fenn, a nem vagyoni kártérítés összege nem áll arányban a peres eljárás során szerzett bizonyítékokkal. Rámutatott, hogy az I. rendű felperes orvosnál nem járt, pszichiátert nem keresett fel, csupán Mecsek teakeveréket fogyaszt. Előadta, nincs alátámasztva, hogy az I. rendű felperes második gyermeket nem tud vállalni. Álláspontja szerint az I. rendű felperes kárenyhítési kötelezettségének sem tett eleget. Rámutatott, hogy a nála jelentkező diszkomfort érzés, émelygés, haspuffadás, székrekedés és hasmenés ellenére a korábbi évekhez viszonyítottan fölszedett pár kilót. Az I. rendű felperes semmilyen lépést nem tett, hogy fürdőkád helyett zuhanyzókabint építtessen, hogy a III. rendű felperes fürdőkádba emelése megszűnjön. Álláspontja szerint az I. rendű felperes előadása ellentmondásos a tekintetben, hogy a testi

panaszai utcán sétálás közben, ebédlőasztalnál, intim együttléteknél nehézséget okoz, mert ez ellentmond annak az előadásnak, hogy az I. rendű felperes zárkózottabb, ezért sem kirándulni nem jár, sem családi összejöveteleken nem vesz részt. Rámutatott, hogy az alperes a per során többször kifogásolta: nem történt CT, illetőleg MRI vizsgálat elvégzése az I. rendű felperesen. Álláspontja szerint a II. rendű felperes szexuális életében jelentős változás nem következett be, felsőfokú tanulmányokba kezdett, szakmailag előrejutott. A III. rendű felperes vonatkozásában álláspontja szerint az édesapa, valamint a nagymama állandó jelenléte, illetőleg az átlagosnál hosszabb elfoglaltságot jelentő iskolai foglalkozás kompenzálta az édesanya hiányát. Rámutatott arra, hogy az I. rendű felperes vakbélgyulladás miatt mindenképpen műtétet kellett végezni, amennyiben a műtétet időben végezte volna el az alperes, akkor is felléptek volna azok a tünetek, amely egy hasi műtét velejárói. A műtétet szakszerűen végezték el, a később kialakult tályog a műtéti kockázatok körébe tartozott. A költségpótló járadékigény 2015. november 14. napjától történő megállapítását jogalapban és összecszerúságában is elfogadhatatlannak tartotta.

A beavatkozó az alperesi kérelemnek megfelelő döntés meghozatalát kérte.

A felperesek ellenkérelmükben a hiányos alperesi csatlakozó fellebbezés elutasítását kérték arra hivatkozva, hogy az a Pp. szerinti kötelező elemeket nem tartalmazza. Az alperes nem jelölte meg, hogy az elsőfokú ítélet megváltoztatását mennyiben kérte. Mivel a kártérítés a károsodás bekövetkeztétől jár, ezért a kamat is megilleti a károsultat. Rámutattak arra, hogy amennyiben a felvétel napján felállították volna a helyes diagnózist, akkor még aznap megműthették volna az I. rendű felperest és 2-3 napos kórházi bennfekvést követően otthonába bocsáthatták volna. Előadták, a szakértő sem ítélte úgy, hogy az I. rendű felperes pszichés állapota orvosi kezelést igényel, rosszullétei miatt járt orvosnál, ahol elmondták, hogy ezekkel a panaszokkal együtt kell élnie. A felperesek bizonyították, hogy az I. rendű felperesnek a gyermek kihordása kockázatos lenne. Az emelés az I. rendű felperesnek nehézséget okoz, míg korábban a III. rendű felperes kádból való ki- és beemelését megoldotta. Amennyiben a kádat zuhanyzóra cserélnék, az magasabb összegű kártérítési igényt jelentene. Az életmód megváltozására vonatkozóan nincs ellentmondás a felperesi fellebbezés és a tanúvallomások között. Kiemelték, hogy a szakértők sem tartották szükségesnek képalkotó vizsgálatok elvégzését a státusz felállításához, illetőleg az alperesi ellátással összefüggő károsodás meghatározásához. A perforált vakbélműtétnél nem csak a vakbél helye minősül műtéti területnek, hanem az egész hasüreg. A bekövetkezett gyulladás és az azt követő összenövések az egész hasüregben kialakultak. Relevanciával az bír, hogy az alperesi ellátást megelőzően az I. rendű felperesnek nem voltak panaszai, ezért irreleváns az, hogy az összenövések hol helyezkednek el az I. rendű felperes hasüregén belül. Előadták, hogy az I. rendű felperes tekintetében a járadék kezdő időpontját az adekvát időpontban elvégzett műtétből való felgyógyulást követő napban jelölte meg. Álláspontjuk szerint az alperesnek kellett volna bizonyítania azt, hogy az időben elvégzett műtétnél is mindezek a tünetek felléptek volna.

Az I. rendű felperes fellebbezése részben megalapozott, a II-III. rendű felperesek fellebbezése, valamint az alperes csatlakozó fellebbezése nem megalapozott.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezési kérelem, csatlakozó fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem keretei között felülbírálván [Pp. 253. § (3) bekezdés] megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást a kereset elbírálásához szükséges mértékben feltárta, és a bizonyítékokból - az I. rendű felperes részére megállapított nem vagyoni kártérítés mértékének a kivételével - mindenben okszerű következtetéssel hozta meg a helyesen felhívott jogszabályokra alapított döntését.

A kártérítési igényt a káresemény idején hatályban volt 1959. évi IV. törvény (rég. Ptk.) 339. § (1) bekezdése, illetve a 355. §-a alapján kellett elbírálni.

Az alperes csatlakozó fellebbezésében arra hivatkozott: az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe, hogy a felelőssége csak a késedelem miatt áll fenn, ezen a körön túlterjeszkedett. A jogerős közbenső ítélet megállapítása szerint az alperes a június 10-étől június 16-áig végzett késedelmes alperesi ellátással összefüggésben az I-III. rendű felpereseknek okozott károkért tartozik helytállni. A jogerős közbenső ítélet nem hagy kétséget a tekintetben, hogy az elvárható gondossággal, az akut hasi kórképekre irányadó protokoll betartásával végzett vizsgálatok az adekvát terápia korábbi megkezdését tették volna lehetővé, mellyel megelőzhető lett volna, hogy az I. rendű felperes a perforált, tályogképződéssel szövődött appendicitis miatt életveszélyes állapotba kerüljön, és mód lett volna egy kevésbé kockázatos, úgynevezett rutinműtét elvégzésére, így a szövődmények elkerülésére is. Ebből okszerűen következik, hogy az I. rendű felperes jelenlegi egészségi állapota az alperes késedelmes ellátásának a következményeként alakult ki, és az alperes a teljes kártérítés elve figyelembevételével köteles az ennek következtében az I-III. rendű felpereseket ért kár megtérítésére. Az I. rendű felperesnek a késedelmes ellátással összefüggően kialakult egészségi állapota a peradatok alapján tisztázott, további vizsgálatok elvégzése nem indokolt.

A nem vagyoni kártérítés összegét úgy kell meghatározni, hogy az alkalmas legyen a károsultat ért nem vagyoni hátrány kiküszöbölésére. Az elsőfokú bíróság az I. rendű felperes részére megállapított nem vagyoni kártérítés összegének a meghatározásánál nem kellő súllyal vette figyelembe, hogy az I. rendű felperesnél fennálló hasi panaszok, az időszakosan jelentkező fájdalomérzet, a torzító műtéti hegek jelenléte életvitelét jelentősen megváltoztatták, társas kapcsolatai beszűkültek, szabadidős programok választéka beszűkült, azok lecsökkentek, a férjével való szexuális együttlétek évekre megszűntek. Elfogadható az is, hogy az I. rendű felperes a sérv kialakulásának a kockázata miatt újabb gyermeket nem mer vállalni. A Fővárosi Ítéltábla ezért az I. rendű felperest illető nem vagyoni kártérítés összegét 3.000.000 forint-ra felemelte.

Az elsőfokú bíróság helyesen értékelte, hogy az I. rendű felperessel történtek a II. rendű felperest is megviselték, rá többletterhet róttak. Az általa átélt aggodás, az I. rendű felperes megváltozott életviteléhez

való kényszerű alkalmazkodás szükségessége miatt a II. rendű felperest a nem vagyoni kártérítés az elsőfokú bíróság által meghatározott mértékben megilleti. Annak összegét az elsőfokú bíróság a káresemény bekövetkezése idején fennálló ár- és értékviszonyok alapján helyesen állapította meg, mérséklése annak ellenére sem indokolt, hogy a II. rendű felperes a káreseményt követően kezdett felsőfokú tanulmányokat, melyet sikeresen teljesített, szakmailag előrejutott, nála pszichés elváltozás nem jelentkezett.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság a III. rendű felperest illető nem vagyoni kártérítés mértékét is, annak sem felemelése, sem mérséklése nem indokolt. Az anyai gondoskodást fokozottan igénylő gyermeknek az édesanyja távolléte, az egészségi állapota miatti aggodás, az édesanyja megváltozott életviteléhez való alkalmazkodás nem vagyoni sérelmet okozott. Semmiféle peradat nem támasztja alá azt az alperesi érvelést, hogy az édesanya hiányát az átlagosnál hosszabb iskolai elfoglaltság kompenzálta volna.

Abban az esetben, ha a kár bekövetkezése és a kár megtérítése között eltelt időben az értékviszonyokban olyan változások állnak be, melyek miatt a károkozaskori kárszámítás és a késedelmi kamat együttesen sem hozza olyan helyzetbe a károsultat, mint amilyenben a kár bekövetkezése előtt volt, a bíróság a kártérítés összegét az ítélethozatalkori értékviszonyok alapján állapítja meg. Az adott esetben e kivételes megoldás alkalmazására indok nem volt, az elsőfokú bíróság ezért nem tévedett, amikor régi Ptk. 360. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezést szem előtt tartva a nem vagyoni kártérítések összegének a meghatározásánál a káresemény idején érvényesülő ár- és értékviszonyokat tekintette irányadónak, és erre figyelemmel az alperest a nem vagyoni kártérítés után a régi Ptk. 301. § (1) bekezdése alapján kamat fizetésére is kötelezte.

A háztartási kisegítés költsége címén meghatározott kártérítés összegének a felemelését a bizonyítékok nem indokolják. I. rendű felperes úgy nyilatkozott a szakértő előtt, hogy a mosást és a főzést változatlanul ellátja, a takarításban a kifejezetten nehéz munkákban kap a férjétől segítséget, a bevásárlást közösen végzik (48. sorszámú kiegészítő orvosszakértői lelet és vélemény 6. oldal). Mindez alátámasztja, hogy az elsőfokú bíróság a háztartási kisegítés címén meghatározott kártérítést a Pp. 206. § (3) bekezdése szerinti mérlegelési elveknek megfelelően határozta meg.

A Fővárosi Ítéltábla ezért az előzőekben kifejtettekre figyelemmel az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben, az I. rendű felperes javára megítélt nem vagyoni kártérítés tekintetében megváltoztatta, míg egyebekben azt helybenhagyta.

Az I. rendű felperes fellebbezése részben eredményes volt, míg a II-III. rendű felperesek fellebbezése és az alperes csatlakozó fellebbezése nem vezetett eredményre, a Fővárosi Ítéltábla ezért ennek figyelembevételével kötelezte az alperest a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján perköltség fizetésére, melynek összegét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, valamint (5)-(6) bekezdése és 4/A. §-a alapján határozta meg.

Az I-III. rendű felperesek költségmentessége és az alperes illetékmentessége folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket és a csatlakozó fellebbezés illetékét az állam viseli [Itv. 56. § (1) bekezdés, 6/1986.(VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdés, 14. §].

Budapest, 2016. május 18.

Dr. Sághy Mária s. k.
a tanács elnöke, előadó bíró

Dr. Csordás Csilla s. k. Dr. Kincses Attila s. k.
bíró bíró